

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ประเทศไทยกำลังเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพและปัญหาสาธารณสุข เพราะระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย เปิดกว้างสู่โลกาภิวัตน์ และเกิดการเคลื่อนไหวของวัฒนธรรมอย่างไร้พรมแดนเข้าสู่สังคมไทย โดยขาดความรู้ที่จะเป็นภูมิคุ้มกันในการกลั่นกรองที่ดี ได้ส่งผลกระทบต่อระบบคุณค่า ความเชื่อ พฤติกรรมการดำรงชีวิต และการปฏิสัมพันธ์ในสังคมไทยให้ปรับเปลี่ยนไปจากเดิม คนไทยมีค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมเพิ่มมากขึ้น ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ให้ความสำคัญส่วนตนมากกว่าส่วนรวม การให้คุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นคนและการยึดหลักธรรมในการดำรงชีวิตเริ่มเสื่อมถอยลง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาติถูกละเลยและมีการถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่น้อย (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10, 2550-2554) ซึ่งไม่เป็นไปตามนโยบายการพัฒนาสุขภาพของคนทั้งในระดับชาติและในระดับหน่วยปฏิบัติ โดยเฉพาะหน่วยงานด้านการศึกษา ที่มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับประชากรของชาติและชุมชน

การส่งเสริมสุขภาพถือเป็นกลวิธีหนึ่งที่สำคัญให้บุคคลมีสุขภาพดี (ศิริกุล อิศรานุรักษ์. 2542 หน้า 15) ซึ่งมีติของการส่งเสริมสุขภาพนั้น โรงเรียนจัดเป็นพื้นที่เป้าหมายหนึ่งในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของระบบการส่งเสริมสุขภาพของประเวศ วะสี (2541 หน้า 8) ที่กำหนดให้โรงเรียนเป็นจุดที่ควรส่งเสริมสุขภาพควบคู่ไปกับการศึกษาซึ่งการส่งเสริมสุขภาพที่เริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็กจะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ นำไปสู่การมีสุขภาพดีเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะเด็กวัยเรียนซึ่งเป็นวัยที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญาอารมณ์และจิตใจอย่างรวดเร็วการส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนจึงมีความจำเป็น (ชวลีกร พัฒนayingเจริญ. 2544 หน้า 1) โรงเรียนจึงเป็นสถานที่เหมาะสมในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ เพราะสามารถเข้าถึงกลุ่มประชากรได้เป็นจำนวนมาก (ประภาพัณญ์ สุวรรณ และคณะ. 2538 หน้า 12) โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (Health Promoting School, HPS) เกิดจากข้อเสนอแนะของคณะผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมสุขภาพและสุขภาพขององค์การอนามัยโลกที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน เพื่อตอบสนองต่อการป้องกันปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน และต้องการพัฒนาสุขภาพอนามัยของเด็กควบคู่ไปกับ

การศึกษาองค์การอนามัยโลกภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAR) จึงได้ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ จัดประชุม Intercountry Consultation on Healthy Promotion School เมื่อต้นเดือนธันวาคม 2540 ณ กรุงเทพมหานคร ที่ประชุมได้เสนอแนวคิดหลักการและแนวทางการดำเนินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ทุกประเทศที่เข้าร่วมประชุม เห็นด้วยในแนวทางที่เสนอ พร้อมทั้งร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์การสร้างเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและทรัพยากรร่วมกัน (กรมอนามัย, 2544 หน้า 9) ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพว่า เป็นโรงเรียนที่มีขีดความสามารถที่แข็งแกร่ง มั่นคงที่จะเป็นสถานที่ที่มีสุขภาพอนามัยที่ดี เพื่อการอาศัยศึกษาเรียนรู้และทำงาน (กรมอนามัย, 2543 หน้า 8) โดยการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจะต้องครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ 10 ประการ 1) นโยบายโรงเรียน (School Policies) 2) การบริหารจัดการในโรงเรียน (School Management Practices) 3) โครงการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (School /Community Projects) 4) อนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (Healthy School Environment) 5) การให้บริการอนามัยโรงเรียน (School Health Services) 6) สุขศึกษาในโรงเรียน (School Health Education) 7) โภชนาการและสุขาภิบาลอาหาร (Nutrition/Food Safety) 8) การออกกำลังกาย กีฬา และสันทนาการ (Physical Exercise Sport Recreation) 9) การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม (Counselling/ Social Support) 10) การส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในโรงเรียน (Health Promotion for Staff) (กรมอนามัย, 2544 หน้า 11) ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้น และเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาสุขภาพควบคู่ไปกับการศึกษา (กรมอนามัย, 2542 หน้า 12) นอกจากนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวมในพื้นที่ของโรงเรียน สร้างกลไกการประสานงานและการปฏิบัติงานร่วมกัน จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานโดยอาศัยกลวิธี 4 ประการ คือ 1) ชี้นำในกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย สถาบันทางวิชาการ ชุมชนองค์กรส่วนท้องถิ่นผู้ปกครอง โรงเรียน ครู นักเรียนประชาชนทั่วไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจ แนวคิด และหลักการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 2) การสร้างหุ้นส่วนภาคี เพื่อให้เกิดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการกำหนดวิสัยทัศน์ แผนงานโครงการส่งเสริมสุขภาพร่วมกัน และช่วยในด้านวิชาการ งบประมาณ รวมทั้งกลวิธีในการดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของภาคีสมาชิก 3) การเสริมสร้างความเข้มแข็งระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในท้องถิ่นของตนอย่างเป็นจริง 4) การวิจัยและประเมินผลเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และรูปแบบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่ ตลอดจนการวิจัยที่จะช่วยในการกำหนดนโยบาย และทิศทางของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในอนาคต

(ลักขณา เต็มศิริกุลชัย, 2542 บทคัดย่อ) สำหรับประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับงานส่งเสริมสุขภาพมาเป็นเวลานาน โดยเริ่มดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้รับเอาแนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมาดำเนินการโดยกำหนดแผนในการพัฒนาโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนไว้ดังนี้ ใน พ.ศ. 2541 ได้มีการคัดเลือกโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต้นแบบ (Best Practice Model) จำนวน 89 โรงเรียน ต่อมา พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการขยายการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่ระดับอำเภอ อย่างน้อยอำเภอละ 1 โรงเรียน พ.ศ. 2543 กำหนดเป้าหมายขยายการดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นร้อยละ 25 ของโรงเรียนในจังหวัดหรืออย่างน้อยตำบลละ 1 โรงเรียน พ.ศ. 2544 กำหนดให้มีการขยายการดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นร้อยละ 50 ของโรงเรียนในจังหวัดและ พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้ทุกโรงเรียนดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (กรมอนามัย. 2541 หน้า 25)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ได้ตอบสนองนโยบายดังกล่าวโดยจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพอนามัยในโรงเรียนขึ้น สอดคล้องกับแนวความคิดของกระทรวงสาธารณสุขที่เสนอแก่กระทรวงศึกษาธิการ และได้มีข้อตกลงความร่วมมือกันกับกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2541 ในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพโดยใช้โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และกำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ดังนี้

ปีการศึกษา 2541 กำหนดให้โรงเรียนต้นแบบ จังหวัดละ 1 โรงเรียน

ปีการศึกษา 2542 กำหนดให้โรงเรียนต้นแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อำเภอละ 1 โรงเรียน

ปีการศึกษา 2543 กำหนดให้มีการขยายผลอย่างน้อยร้อยละ 25 ของโรงเรียนทั้งจังหวัด

ปีการศึกษา 2544 กำหนดให้มีการขยายผลอย่างน้อยร้อยละ 50 ของโรงเรียนทั้งจังหวัด

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า การดำเนินวางแผนในโรงเรียนยังไม่ครอบคลุมองค์ประกอบและกิจกรรมย่อยในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประเภทพิเศษ สุวรรณและคณะ (2542 หน้า 45) ดังนั้นผู้ค้นคว้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อนำผลการค้นคว้าที่ได้ เป็นข้อเสนอแก่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ในการนำไปปรับปรุง และพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพครบทุกองค์ประกอบอย่างยั่งยืนต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2553
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2553 จำแนกตามตำแหน่ง
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2553 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ได้ทราบถึงสภาพการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2553

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

สภาพการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนที่มีตำแหน่งและขนาดโรงเรียนต่างกัน มีสภาพการบริหารงาน แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ตามองค์ประกอบ 10 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน ด้านโครงการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านการให้บริการอนามัยโรงเรียนด้าน สุขศึกษาในโรงเรียน ด้านโภชนาการและสุขาภิบาลอาหาร ด้านการออกกำลังกาย กีฬาและสันทนาการ ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม และด้านการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในโรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 136 คน

ครูผู้รับผิดชอบงานอนามัย 136 คน รวม 272 คน จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2.2 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การเปรียบเทียบ ตารางของเคซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan, 1970 P. 608 – 609) โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ลำดับที่	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
			ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้รับผิดชอบงานอนามัย	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้รับผิดชอบงานอนามัย
1	โรงเรียนขนาดเล็ก	73	73	73	61	61
2	โรงเรียนขนาดกลาง	46	46	46	41	41
3	โรงเรียนขนาดใหญ่	17	17	17	16	16
	รวม	136	136	136	118	118
				272		236

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่ง ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.2 ครูผู้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน

3.2 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดโรงเรียน ดังนี้

3.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.3 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2553 จำแนกเป็น 10 ด้าน ได้แก่

3.3.1 ด้านการกำหนดนโยบายโรงเรียน

3.3.2 ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน

- 3.3.3 ด้านโครงการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 3.3.4 ด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 3.3.5 ด้านการให้บริการอนามัยโรงเรียน
- 3.3.6 ด้านสุขศึกษาในโรงเรียน
- 3.3.7 ด้านโภชนาการและสุขาภิบาลอาหาร
- 3.3.8 ด้านการออกกำลังกาย กีฬาและสันทนาการ
- 3.3.9 ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม
- 3.3.10 ด้านการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในโรงเรียน

ศัพท์นิยามเฉพาะ

1. **โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ** หมายถึง โรงเรียนที่กำหนดองค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาพ ตามแนวทางของกรมอนามัย 10 ด้าน

1.1 นโยบายของโรงเรียน หมายถึง ข้อความที่กำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ

1.2 การบริหารจัดการในโรงเรียน หมายถึง การจัดองค์กรและระบบบริหารงาน เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความต่อเนื่อง

1.3 โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชน

1.4 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ หมายถึง การจัดการควบคุมดูแลปรับปรุงภาวะต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพกาย จิต และสังคมรวมถึงการป้องกันโรคและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นทั้งต่อนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน

1.5 บริการอนามัยโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนจัดให้มีบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน ได้แก่ การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพ การตรวจสุขภาพ และการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในโรงเรียน

1.6 สุขศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมสุขศึกษาทั้งในหลักสูตร การศึกษา และผ่านทางกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมต่อการมีสุขภาพดี

1.7 โภชนาการ และอาหารที่ปลอดภัย หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนมีภาวะการเจริญเติบโตสมวัย โดยจัดให้มีอาหารที่มีคุณค่าต่อสุขภาพ สะอาด ปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

1.8 การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยการจัดสถานที่ อุปกรณ์ และกิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามาใช้สถานที่และอุปกรณ์หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นตามความเหมาะสม

1.9 การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ระบบบริการให้คำปรึกษาแนะแนว และช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพกาย สุขภาพจิต และภาวะเสี่ยง รวมทั้งพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน

1.10 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ส่งผลดีต่อสุขภาพของตนเอง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในโรงเรียน

2. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ลักษณะการแบ่งจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ได้แก่

- 2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 1 – 120 คน
- 2.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 121 – 300 คน
- 2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน มากกว่า 301 ขึ้นไป

3. การบริหาร หมายถึง การจัดระบบที่มีอยู่ให้เอื้อต่อการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการกำหนดบทบาทภารกิจ และขั้นตอนการดำเนินงานการสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากรของโรงเรียน เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน

4. การบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม เพื่อการส่งเสริมให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี ครอบคลุม 10 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน ด้านโครงการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านการให้บริการอนามัยโรงเรียนด้าน สุขศึกษาในโรงเรียน ด้านโภชนาการและสุขภาพอาหาร ด้านการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม และด้านการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในโรงเรียน

5. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ข้าราชการครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา

6. **ครูผู้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน** หมายถึง ข้าราชการครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานอนามัยของโรงเรียน

7. **โรงเรียนประถมศึกษา** หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ประกอบด้วย 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอ บางระกำ